

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ พุทธศักราช 2528 ของ
กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ในบทนี้จะเป็นการเสนอ การสรุปผลการ
วิจัย การอภิปราย และการเสนอแนะของผลการวิจัยที่ค้นพบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ พุทธศักราช 2528 ของ
กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัยโดยสังเขปคือ การดำเนินการวิจัยตามกรอบ
การประเมินของแบบจำลองชิป (CIPP Model) โดยมีมุ่งประเมินส่วนต่าง ๆ คือ

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation) คือ การประเมินวัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาสาระของหลักสูตร
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) คือ การประเมินอาจารย์ นักศึกษา และส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) คือ การประเมินการบริหาร การจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน
4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) คือการประเมินคุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้านวิชาชีพของพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ พุทธศักราช 2528 ของกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น 1,375 คน

ประกอบด้วย

1. ผู้บริหาร	จำนวน	42 คน
2. อาจารย์	จำนวน	416 คน
3. นักศึกษาพยาบาล	จำนวน	309 คน
4. ผู้สำเร็จการศึกษา	จำนวน	314 คน
5. ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของผู้สำเร็จการศึกษา	จำนวน	314 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 5 ชุด ดังนี้

1. แบบประเมินสำหรับผู้บริหาร
2. แบบประเมินสำหรับอาจารย์
3. แบบประเมินสำหรับนักศึกษา
4. แบบประเมินสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา
5. แบบประเมินสำหรับผู้บังคับบัญชาชั้นต้น

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการ 2 วิธีคือ ข้อมูลจากผู้บริหาร อาจารย์ และ นักศึกษาพยาบาลจากวิทยาลัยพยาบาลที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ทั้ง 14 แห่ง ผู้วิจัยนำแบบประเมินพร้อมหนังสือนำส่งจากผู้อำนวยการกองงานวิทยาลัยพยาบาล ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล เพื่อมอบให้แผนกวิจัยและประเมินผลการศึกษาดำเนินการ และนำส่งทางไปรษณีย์ ส่วนข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชาชั้นต้น ผู้วิจัยส่งแบบประเมินทางไปรษณีย์ ทั้งนี้ได้รับแบบประเมินของผู้บริหาร 32 ชุด แบบประเมินของ อาจารย์ 331 ชุด นักศึกษา 282 ชุด ผู้สำเร็จการศึกษาส่งไปจำนวน 221 ชุด และ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น 232 ชุด รวมทั้งสิ้น 1,098 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน ปรากฏดังนี้

1. ผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบริการการศึกษาอายุมากกว่า 45 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่า 20 ปี และมีประสบการณ์ด้านการบริหารระหว่าง 11 ถึง 15 ปี
2. อาจารย์ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 ถึง 35 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ด้านการสอนระหว่าง 6 ถึง 10 ปี สอนโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละน้อยกว่า 6 ชั่วโมง มีจำนวนรายวิชาที่รับผิดชอบในปีการศึกษา 2535 จำนวน 1 หรือ 2 รายวิชา นอกจากการสอนยังทำงานด้าน บริการ บริหาร และงานกิจกรรมนักศึกษา
3. นักศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 ถึง 22 ปี มีความตั้งใจศึกษาในวิชาชีพนี้ค่อนข้างมาก เลือกเรียนวิชาชีพนี้เนื่องจากมีงานทำและผู้ปกครองต้องการให้เรียน
4. ผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 23 ถึง 24 ปี มีความตั้งใจศึกษาในวิชาชีพนี้ค่อนข้างมาก เลือกเรียนวิชาชีพนี้เนื่องจาก มีงานทำและผู้ปกครองต้องการให้เรียน ส่วนประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่มีประสบการณ์ 1 ปี 11 เดือน ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลทั่วไป ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ
5. ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น พบว่า มีอายุระหว่าง 41 ถึง 45 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 16 ถึง 20 ปี ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้างาน โดยปฏิบัติงานในโรงพยาบาลทั่วไป

ตอนที่ 2 ผลสรุปการประเมินบริบท (Context Evaluation) จำแนกได้ดังนี้

1. ผลสรุปการประเมิน วัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหา
สาระของหลักสูตร

1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ พุทธศักราช 2528 ได้รับการประเมินว่า มีความชัดเจน
ของภาษาที่ใช้ สามารถปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และมีความ
เป็นเอกลักษณ์ในวิชาชีพอยู่ในระดับมาก

1.2 โครงสร้างของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรได้รับ
การประเมินดังนี้ โครงสร้างของหลักสูตรมีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 4 ปี 147 หน่วยกิต
หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป 36 หน่วยกิต ซึ่งแบ่งเป็น 4 กลุ่มวิชา ได้แก่ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์
10 หน่วยกิต กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ 10 หน่วยกิต กลุ่มวิชาภาษา 8 หน่วยกิต กลุ่มวิชา
วิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ 8 หน่วยกิต หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ 28 หน่วยกิต หมวดวิชาชีพ
การพยาบาล 77 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต เป็นโครงสร้างที่มีความ
พอดีแล้ว สำหรับหน่วยกิตวิชาส่วนใหญ่ได้รับการประเมินว่าพอดีเช่นกัน

1.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตรโดย
ทั่วไปมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มาก และเนื้อหารายวิชามีความทัน
สมัยมาก มีความเหมาะสมกับกิจกรรมต่อการจัดการเรียนการสอน และการวัดผลประเมิน
ผลมาก ส่วนรายวิชาต่าง ๆ มีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพมากเช่นกัน โดยเฉพาะวิชา
ต่าง ๆ ในหมวดวิชาชีพการพยาบาล สำหรับความจำเป็นของเนื้อหาที่มีต่อการประกอบอาชีพ
ส่วนใหญ่มีความจำเป็นต่อการประกอบอาชีพมาก โดยเฉพาะวิชาพลวัตรของกลุ่มและการทำ
งานเป็นทีม กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา 1, 2 เกสัชวิทยา พยาธิสรีรวิทยา แนว
คิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล 1, 2, 3, 4 บำบัดทางการพยาบาล 1, 2 การพยาบาล
สูติศาสตร์ 4 การพยาบาลเด็ก 1, 2 การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 1, 2, 3 การ
วิจัยทางการพยาบาลและสัมมนาทางการพยาบาล มีความจำเป็นต่อการประกอบอาชีพมาก
และเนื้อหารายวิชาส่วนใหญ่ได้รับการประเมินว่า มีความเพียงพอแล้ว

ตอนที่ 3 ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)

1. ผลการประเมินด้านอาจารย์และนักศึกษา โดยผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ปริมาณอาจารย์หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ กับรายวิชาที่เปิดสอน และปริมาณอาจารย์หมวดวิชาชีพการพยาบาลกับรายวิชาที่เปิดสอน มีความเหมาะสมน้อย ขณะที่องค์ประกอบอื่น ๆ มีความเหมาะสมมาก เช่น ความแม่นยำ ในเนื้อหาของอาจารย์ผู้สอน ทักษะของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ส่วน ด้านนักศึกษาพบว่า องค์ประกอบทุกด้านของนักศึกษา มีความเหมาะสม เช่น ความรู้ พื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กับการเข้าศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์และความสัมพันธ์ ระหว่างนักศึกษาด้วยกัน

2. ผลการประเมินส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการจัดการเรียน การสอน ได้แก่ เอกสาร ตำรา หนังสืออ้างอิง โสตทัศนูปกรณ์ สื่อ วัสดุการเรียน การสอน และสถานที่เรียน-สถานที่ฝึก ส่วนใหญ่ได้รับการประเมินว่าไม่เพียงพอ ยกเว้น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ แผ่นใสที่เขียนแผ่นใส เครื่องขยายเสียง วัสดุอุปกรณ์การฝึก ภาควิชาปฏิบัติบนหอผู้ป่วย โรงพยาบาลที่นักศึกษาออกฝึกปฏิบัติงาน สถานีนอนามัยที่นักศึกษาออก ฝึกปฏิบัติงานและหอผู้ป่วยสำหรับฝึกปฏิบัติงาน มีความเพียงพอมาก ส่วนคุณภาพของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ส่วนใหญ่มีคุณภาพมาก ยกเว้นเครื่องขยายเสียง ที่มีคุณภาพน้อย เช่นเดียวกับ ห้องสาธิต ห้องโสตทัศนูปกรณ์ และห้องประชุมกลุ่มย่อย ด้านความสะดวกในการใช้บริการ พบว่า ส่วนใหญ่มีความสะดวกในการใช้บริการมาก ยกเว้น ห้องประชุมกลุ่มย่อย มีความสะดวกในการใช้บริการ น้อย

ตอนที่ 4 สรุปผลการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

1. ด้านการบริหาร ผู้บริหารและอาจารย์ประเมินกระบวนการ บริหาร พอสรุปได้ว่ากระบวนการบริหารโดยทั่วไปมีความเหมาะสมมาก โดยเฉพาะเรื่อง การจัดโปรแกรมการศึกษาให้ถูกต้องตามเกณฑ์การใช้หลักสูตร และการนำผลการประเมิน การจัดการเรียนการสอนเป็นข้อมูลป้อนกลับ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การบริหาร

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ ซึ่งผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ประเมินว่าการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ ทุกข้อ มี

ความเหมาะสมมาก โดยเฉพาะเรื่องการเตรียมความพร้อมในเนื้อหาของบทเรียนสำหรับสอนและการให้โอกาสนักศึกษาในการซักถามปัญหาและข้อความรู้

3. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา ประเมินว่ามีความเหมาะสมในมาก ทุกกิจกรรม

ตอนที่ 5 สรุปผลการประเมินผลผลิต

ผู้บริหาร อาจารย์ ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของผู้สำเร็จการศึกษาประเมินว่า ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีคุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะทางวิชาชีพตรงตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมาก

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจ และควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ข้อมูลการประเมินบริบท (Context Evaluation)

การวิเคราะห์หลักสูตร ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตร

การประเมินนี้ เป็นการประเมินองค์ประกอบแต่ละส่วน มิได้เป็นการประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบ ผลการประเมินสามารถนำมาอภิปรายแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์หลักสูตร ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ พุทธศักราช 2528 ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและมีความเป็นเอกลักษณ์ในวิชาชีพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นคุณลักษณะของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ติดตั้งอยู่บนพื้นฐานของการศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและผู้เรียน มุ่งเสริมสร้างค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ส่งเสริมคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้เรียน ชัดเจนไม่คลุมเครือ มีความยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ (สังคอรานนท์, 2528)

1.2 โครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งตลอดหลักสูตร 4 ปี มีจำนวนรวม 147 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็น หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป 36 หน่วยกิต ประกอบด้วย 4 กลุ่มวิชาคือ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ 10 หน่วยกิต กลุ่มวิชามานุษยศาสตร์ 10 หน่วยกิต กลุ่มวิชาภาษา 8 หน่วยกิต กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับคณิตศาสตร์ 8 หน่วยกิต หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ 28 หน่วยกิต หมวดวิชาชีพการพยาบาล 77 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต นั้น เป็นโครงสร้างที่พอดี สำหรับหน่วยกิตรายวิชาส่วนใหญ่พอดี มีบางรายวิชาที่มีหน่วยกิตน้อยไป เช่น ภาษาอังกฤษ 1 ภาษาอังกฤษ 2 เกษษวิทยา พยาธิสรีรวิทยา ซึ่งได้รับการเสนอแนะว่าควรเพิ่มหน่วยกิตให้มากขึ้นเป็น 3 และ 4 หน่วยกิต เพราะเป็นรายวิชาที่มีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพและจำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงาน และมีบางรายวิชาที่หน่วยกิตมากเกินไป เช่น วิชาเศรษฐศาสตร์สุขภาพเบื้องต้น วิชาฟิสิกส์ วิชาเคมี ซึ่งได้รับการเสนอแนะให้ลดจำนวนหน่วยกิตลงเป็น 1 และ 2 หน่วยกิต

1.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เนื้อหาที่มีความทันสมัย มีความเหมาะสมกับกิจกรรมต่อการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมกับการวัดผลประเมินผลและเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ ดังที่จินตนา ยูนิพันธ์ (2530) ได้กล่าวถึง การกำหนดเนื้อหาวิชาว่า เนื้อหาวิชา ควรเป็นความรู้ที่จะต้องเรียน มีความตรง สำคัญ และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง และความต้องการของสังคม มีความสมดุลระหว่างความกว้างกับความลึกซึ่ง สามารถสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและของรายวิชาอย่างกว้างขวาง สอดคล้องกับ วุฒิมาระ ประสพการณ์ ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนด้วย สำหรับเนื้อหารายวิชาส่วนใหญ่มีความจำเป็นต้องการปฏิบัติงานในมาก โดยเฉพาะวิชา พลวัตของกลุ่มและการทำงานเป็นทีม กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยา 1, 2 เกษษวิทยาพยาธิสรีรวิทยา แนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล 1, 2, 3, 4 บำบัดทางการพยาบาล 1, 2 การพยาบาลสูติศาสตร์ 4 การวิจัยทางการพยาบาลและสัมมนาทางการพยาบาล เนื้อหาที่ได้รับการเสนอแนะว่าควรเพิ่มให้มากขึ้นได้แก่ วิชาเกษษวิทยา จริยศาสตร์สำหรับพยาบาล ภาษาอังกฤษ 1 ภาษาอังกฤษ 2 และการวิจัยทางการพยาบาล เพื่อให้สอดคล้องกับการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

2. ข้อมูลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)

2.1 ข้อมูลการประเมินอาจารย์และนักศึกษา พบว่า มีปริมาณอาจารย์หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ หมวดวิชาชีพการพยาบาล กับรายวิชาที่เปิดสอน มีความเหมาะสมน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัณฑนา เหมชะญาติ (2533) เรื่อง การจัดงานด้านวิชาการของฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข ว่า มีอาจารย์ประจำไม่เพียงพอกับความต้องการของแต่ละแผนกวิชา และสอดคล้องกับรายงานผลการนิเทศ วิทยาลัยพยาบาล (กองงานวิทยาลัยพยาบาล, 2533) ที่พบว่าปัญหาสำคัญที่จัดเป็นอันดับแรกของด้านบริหารในวิทยาลัยพยาบาล คือ การขาดอัตรากำลัง อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่น ๆ ฉะนั้นวิทยาลัยพยาบาลแต่ละแห่งควรขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดอาจารย์พิเศษ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์ในสาขาวิชาที่ทางวิทยาลัยต้องการจะ เชิญการสอน และเร่งพัฒนาอาจารย์ประจำให้สามารถตอบสนองความต้องการของการจัดการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ ที่หลักสูตรกำหนดไว้ได้

2.2 ข้อมูลการประเมินส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน พบว่า เอกสาร ตำรา หนังสืออ้างอิง โสตทัศนอุปกรณ์ สื่อ วัสดุการเรียนการสอน และสถานที่เรียน-สถานที่ฝึก ส่วนใหญ่ไม่เพียงพอ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ส่วนใหญ่มีคุณภาพมาก ยกเว้นเครื่องขยายเสียง ที่มีคุณภาพน้อย ขณะที่ห้องโสตทัศนอุปกรณ์และห้องประชุมกลุ่มย่อย มีความสะดวกในการใช้บริการน้อย ซึ่งสอดคล้องกับการนิเทศงานวิทยาลัยพยาบาลในสังกัด โดยกองงานวิทยาลัยพยาบาล ในราวเดือนมิถุนายนถึงสิงหาคม พ.ศ. 2533 ก็พบว่า วิทยาลัยพยาบาลต่าง ๆ ประสบปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ยานพาหนะ ตลอดจนอาคารสถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้ใช้หลักสูตรในการผลิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

3. ข้อมูลการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

3.1 ด้านการบริหาร พบว่า กระบวนการบริหารโดยทั่วไปมีความเหมาะสมมาก โดยเฉพาะการจัด โปรแกรมการศึกษาให้ถูกต้องตามเกณฑ์การใช้หลักสูตร และการนำผลการประเมินการจัดการเรียนการสอน เป็นข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การบริหาร ทั้งนี้เนื่องจากการกำหนดโปรแกรมการศึกษาตลอดหลักสูตร กำหนดตามข้อกำหนดของกองงานวิทยาลัยพยาบาล แต่วิทยาลัยพยาบาลสามารถเปลี่ยน

แปลงลำดับวิชาบางรายวิชาได้ ซึ่งส่วนใหญ่ ผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าแผนก วิชาร่วมกันกำหนด ดังที่ กิตติมา ปรีดีติลก (2532) กล่าวว่า วิธีการจัด แผนหรือ โปรแกรมการเรียนในทางปฏิบัติ โรงเรียนมักจัดโดยคำนึงถึง ความสนใจ และความ สามารถของผู้เรียนควบคู่กับทรัพยากรที่มีอยู่ และจัดตามความเห็นชอบของโรงเรียนและคณะครู

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ มีความเหมาะสมมาก ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ มัณฑนา เหมชะญาติ (2533) พบว่า ฝ่ายวิชาการให้การสนับสนุน โดยจัดการอำนวยความสะดวกในด้าน วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ และยานพาหนะ ซึ่งใช้ในการจัดการเรียนการสอน และมอบหมายงานด้านการสอนแก่อาจารย์แต่ละคนอย่าง เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ

3.3 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน มีความเหมาะสม มาก โดยเฉพาะการวัดและประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์รายวิชาที่ตั้งไว้และเกณฑ์ที่ใช้ ตัดสินผลการเรียนภาคทฤษฎี ทั้งนี้เนื่องจากกองงานวิทยาลัยพยาบาลได้กำหนดระเบียบการ วัดและประเมินผล (กองงานวิทยาลัยพยาบาล, 2533) ให้วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดถือ ปฏิบัติเป็นแนวเดียวกันแล้ว แต่ละวิทยาลัยยังกำหนดรายละเอียดของการปฏิบัติเพิ่มเติมอีก เพื่อให้อาจารย์ยึดถือปฏิบัติตามความเหมาะสมของวิทยาลัยแต่ละแห่ง ดังที่ สมประสงค์ ปิ่นจินดา (2527) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการศึกษาต้องมีการจัดระบบและวิธี การดำเนินการอย่างรัดกุมและมีประสิทธิภาพ

4. ข้อมูลการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

การประเมินคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะทางวิชาชีพของผู้สำเร็จ

การศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ พุทธศักราช 2528 ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมาก ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ทักษะของผู้ผลิตและผู้ใช้ผลผลิตมีความเห็น สอดคล้องกันว่าผลผลิตที่ได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกองงาน วิทยาลัยพยาบาล (2533) เรื่อง การประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการศึกษาศึกษาพยาบาล ที่เน้นชุมชน พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลและมี บุคลิกภาพตรงตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

- ก. ข้อเสนอแนะของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นข้อพิจารณาสำหรับกองงาน
วิทยาลัยพยาบาล ผู้บริหารและครูอาจารย์ในการพัฒนาหลักสูตร
1. ข้อเสนอแนะสำหรับกองงานวิทยาลัยพยาบาล
    - 1.1 ควรมีการปรับปรุงวัตถุประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหาสาระ
ของหลักสูตรเป็นระยะ ๆ
    - 1.2 ควรให้การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน
    - 1.3 ควรจัดประชุม อบรมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรแก่อาจารย์
  2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารในวิทยาลัยพยาบาล
    - 2.1 ส่งเสริมให้อาจารย์มีความรู้ความทันสมัย ทั้งในวิชาชีพครูและ
วิชาชีพการพยาบาล เพื่อกระตุ้นให้อาจารย์มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและ
สามารถวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี
    - 2.2 ปรับปรุงปริมาณ คุณภาพ และความสะดวกในการใช้บริการ
ของสื่อ วัสดุการเรียนการสอน โสตทัศนูปกรณ์ และอาคารสถานที่ รวมทั้งการขอความ
ร่วมมือช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอก
  3. ข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์ผู้สอน ในวิทยาลัยพยาบาล
    - 3.1 ให้ความร่วมมือกับผู้บริหารสถานศึกษา ในการปฏิบัติตามนโยบาย
    - 3.2 ปลุกฝังกำลังใจและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับ
นักศึกษา
    - 3.3 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมของนักศึกษาและสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิด
ความภาคภูมิใจและมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพการพยาบาล
  4. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป
    - 4.1 ควรมีการศึกษาในลักษณะของการวิเคราะห์หลักสูตรประกาศนียบัตร
พยาบาลศาสตร์ เปรียบเทียบกับหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่น ๆ
เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีมาตรฐานตามเกณฑ์ของสถานการพยาบาลยิ่งขึ้นไป
    - 4.2 ควรมีการประเมินหลักสูตรระดับต่าง ๆ ของกระทรวงสาธารณสุขใน
ลักษณะเดียวกัน